

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 21. martā
(OR. en)

7414/22

CONOP 18
CODUN 11
CFSP/PESC 402

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	7050/1/22 REV 1 COPS 106 CONOP 17 CODUN 10 CFSP/PESC 385
Temats:	Padomes secinājumi par Bioloģisko un toksiskus saturošo ieroču konvencijas devīto pārskatīšanas konferenci

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par Bioloģisko un toksiskus saturošo ieroču konvencijas devīto pārskatīšanas konferenci, kurus Padome apstiprināja savā 3859. sanāksmē 2022. gada 21. martā.

**PADOMES SECINĀJUMI PAR BIOLOĢISKO UN TOKSĪNUS SATUROŠO
IEROČU KONVENCIJAS DEVĪTO PĀRSKATĪŠANAS KONFERENCI**

1. Padome atzinīgi vērtē gaidāmo Bioloģisko un toksīnus saturošo ieroču konvencijas (BTIK) devīto pārskatīšanas konferenci. Saskaņā ar 2003. gada ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai Padome atkārtoti apstiprina savu nepārprotamo atbalstu BTIK kā juridiski saistošai globālai normai, kas paredz vēršanos pret bioloģiskajiem ieročiem, un stūrakmenim starptautiskajiem centieniem novērst to, ka bioloģiskos aģentus un toksīnus vispār izstrādā, ražo, uzglabā vai citādi iegūst un izmanto par ieročiem.
2. Padome ir cieši apņēmusies iestāties par daudzpusēju un uz līgumiem balstītu pieeju, kas saglabā un stiprina starptautisko mieru un drošību. BTIK ir viens no galvenajiem globālās atbrūņošanās un ieroču neizplatīšanas arhitektūras pīlāriem.
3. Padome atzīst, ka BTIK 1975. gadā bija pirmā konvencija, kas aizliedz veselu masu iznīcināšanas ieroču kategoriju, un atkārtoti apstiprina, cik svarīga ir konvencijas universalizācija. Kopš konvencijas stāšanās spēkā par konvencijas pusēm ir kļuvušas 183 valstis, un tas uzsver BTIK pasaules mēroga nozīmi globālu apdraudējumu risināšanā. Padome aicina visas atlikušās valstis, kas to vēl nav izdarījušas, pievienoties konvencijai un līdz pievienošanās brīdim ievērot tās noteikumus.
4. Padome atzīst, cik svarīgs ir Protokols par aizliegumu kara laikā izmantot smacējošas, indīgas un citas gāzes un bakterioloģiskās metodes, kurš pazīstams arī kā 1925. gada Ženēvas protokols un kuru papildina BTIK. Padome aicina universalizēt Ženēvas protokolu un atzinīgi vērtē ratifikācijas, kas notikušas, kopš tika pieņemts Padomes lēmums par ES nostāju, kura sagatavota, gatavojoties astotajai pārskatīšanas konferencei 2015. gadā.

5. Padome atzīst, ka bioloģiskos aģentus un toksīnus plaši izmanto miermīlīgiem mērķiem saskaņā ar BTIK noteikumiem. Tajā pašā laikā pastāv bīstamu patogēnu dabiskas vai nejaušas izplatīšanās risks. Covid-19 pandēmijas laikā esam bijuši liecinieki tam, cik ātri slimības var šķērsot robežas un cik bīstamas un graužošas tās var būt. Tāpēc steidzamāk nekā jebkad ir jāstiprina BTIK un tās īstenošana.
6. Ņemot vērā šo kontekstu un būtisko darbu, ko valstis, kuras ir konvencijas puses, paveikušas pašreizējā pārskatīšanas ciklā, devītā pārskatīšanas konference ir unikāla iespēja ne tikai stiprināt konvenciju un tās īstenošanu un uzlabot biodrošumu un biodrošību visā pasaulē, bet arī virzīt uz priekšu to valstu, kas ir konvencijas puses, palīdzību, sadarbību, reaģēšanu un gatavību. Šī pārskatīšanas konference ir piemērots brīdis, lai stiprinātu globālo normu, kas paredz vēršanos pret bioloģiskajiem ieročiem, un turpinātu pilnveidot BTIK nolūkā novērst bioloģisko aģentu un toksīnu, kā arī zinātnes un tehnoloģiju attīstības ļaunprātīgu izmantošanu, vienlaikus veicinot to izmantošanu miermīlīgiem mērķiem.
7. Padome pauž nožēlu par devītās pārskatīšanas konferences neizbēgamo atlikšanu globālās Covid-19 pandēmijas dēļ un uzsver pārskatīšanas konferenču lielo nozīmi BTIK īstenošanā, saglabāšanā un stiprināšanā.
8. Padome atbalsta to, ka pārskatīšanas konference pieņem uz nākotni vērstus lēmumus un ieteikumus. Tie nodrošinās skaidru ceļvedi nākamajam pārskatīšanas ciklam, tostarp stabilu starpsesiju programmu.
Padomes prioritātes ir šādas:
 - a) veidot un uzturēt pārliecību par prasību izpildi;
 - b) izveidot zinātnes un tehnoloģiju pārskatu;
 - c) atbalstīt pilnīgu īstenošanu valstu līmenī;
 - d) operacionalizēt V panta konsultāciju procedūras, lai atrisinātu jebkuras problēmas, kas var rasties saistībā ar BTIK mērķi vai tās piemērošanā;

- e) operacionalizēt VII pantu par palīdzību valstīm, kuras ir pakļautas briesmām konvencijas pārkāpuma dēļ;
 - f) atbalstīt X panta īstenošanu attiecībā uz sadarbību un palīdzību saistībā ar iekārtu, materiālu un informācijas apmaiņu miermīlīgiem mērķiem;
 - g) veicināt vispārēju pievienošanos konvencijai;
 - h) stiprināt BTIK Īstenošanas atbalsta grupu (ĪAG) un tās lomu.
9. Padome atzinīgi vērtē ES dalībvalstu apņemšanos mobilizēt politisko gribu un veicināt BTIK saistību un mērķu īstenošanu, izmantojot dažādas iniciatīvas pašreizējā pārskatīšanas ciklā. Padome atbalsta tādu praktisku iniciatīvu izstrādi kā:
- a) zinātniskais konsultāciju mehānisms;
 - b) brīvprātīgu pamatprincipu kopums zinātniekiem (rīcības kodekss);
 - c) apmaiņas platforma brīvprātīgām pārredzamības pārbaudēm saskaņā ar IV pantu attiecībā uz prasību veikt jebkādos valsts pasākumus, kas vajadzīgi, lai aizliegtu un novērstu bioloģisko ieroču izstrādāšanu, ražošanu, uzglabāšanu, iegūšanu vai saglabāšanu valsts teritorijā, tās jurisdikcijā vai kontrolē;
 - d) operacionālā datubāze un pamatnostādnes saistībā ar VII pantu;
 - e) tiešsaistes platforma, kas paredzēta biodrošuma un biodrošības jautājumiem saskaņā ar X pantu;
 - f) biorisku pārvaldības standartu veicināšana.

ES atbalstīs attiecīgus lēmumus par šīm iniciatīvām pārskatīšanas konferencē.

10. Padome uzskata, ka verifikācija ir viens no centrālajiem pilnīga un efektīva atbruņošanās un neizplatīšanas režīma elementiem, tostarp BTIK ietvaros. Padome atkārtoti pauž gatavību padziļināti izpētīt verifikācijas jautājumu, ņemot vērā zinātnes un tehnoloģiju attīstību saistībā ar konvenciju, kā arī apdraudējumu attīstību. Šajā sakarā Padome mudina pārskatīšanas konferenci rīkoties saistībā ar tuva termiņa, konkrētiem pasākumiem, kas nekavējoties stiprinātu BTIK, vienlaikus apspriežot iespējamus turpmākus pasākumus BTIK īstenošanas stiprināšanai, tostarp attiecībā uz pārredzamības palielināšanu un prasību izpildes nodrošināšanas uzlabošanu. Padome aicina valstis, kas ir konvencijas puses, konstruktīvi un vērienīgi pievērsties šiem jautājumiem.
11. Padome atzinīgi vērtē to, ka 2021. gadā valstis, kas ir konvencijas puses, iesniedza rekordlielu skaitu ziņojumu par uzticības veicināšanas pasākumiem (UVP). Padome stingri mudina visas valstis, kas ir konvencijas puses, izmantot ES finansētus palīdzības instrumentus, piemēram, UVP rokasgrāmatu un elektronisko UVP mehānismu, lai iesniegtu savus ikgadējos UVP ziņojumus ĪAG. Padome arī atgādina par savu ilgstošo atbalstu turpmākiem uzticības veicināšanas pasākumiem, piemēram, salīdzinošām izvērtēšanām, brīvprātīgiem apmeklējumiem un citām iniciatīvām.
12. Padome atzīst, ka vienīgais pastāvošais starptautiskais neatkarīgais mehānisms iespējamās bioloģisko ieroču izmantošanas izmeklēšanai ir ANO ģenerālsekretāra mehānisms, kas paredzēts iespējamās ķīmisko, bioloģisko un toksīnus saturošo ieroču lietošanas izmeklēšanai (*UNSGM*). Padome atgādina savu stingro un ilgstošo atbalstu *UNSGM* un tā operacionalizēšanai saskaņā ar ANO ģenerālsekretāra 2018. gada atbruņošanās programmu "Mūsu kopīgās nākotnes nodrošināšana". Padome atgādina, ka 2020. gada 2. jūnijā tā pieņēma lēmumu, ar ko nodrošina finansējumu, lai atbalstītu projektus, kuru mērķis ir operacionalizēt *UNSGM*, jo īpaši attiecībā uz iespējamu bioloģisko ieroču lietošanu.
13. Ņemot vērā straujo attīstību dzīvības zinātnēs un tehnoloģijās saistībā ar konvenciju, Padome turklāt atbalsta to, ka devītā pārskatīšanas konference konkrētas lēmumu pieņemšanas pilnvaras deleģē valstu, kas ir konvencijas puses, sanāksmei.

14. Padome atzīst, ka BTIK ĪAG sniegtais atbalsts valstīm, kas ir konvencijas puses, lai tās īstenotu savas BTIK saistības, un atbalsts starpsesiju darba programmai ir nenovērtējams. Padome stingri atbalsta ĪAG lomas stiprināšanu, tostarp, ĪAG ietvaros izveidojot zinātnes un tehnoloģiju speciālista amatu.
15. Padome uzsver, ka pilnīgas un savlaicīgas iemaksas, ko valstis, kuras ir konvencijas puses, veic BTIK budžetā, ir būtisks priekšnoteikums tam, lai konvencija darbotos, tostarp, lai regulāri rīkotu sanāksmes un uzturētu ĪAG. Tas, ka dažiem pastāvīgi uzkrājas nokavēti maksājumi, nav pieņemami. Padome atgādina, ka 2018. gadā izveidotā Apgrozāmā kapitāla fonda mērķis ir nodrošināt īstermiņa finanšu likviditāti kalendārā gada sākumā, nevis segt nemaksāšanu vai nokavētus maksājumus. Padome vēlreiz aicina visas valstis, kas ir konvencijas puses, pildīt savas finansiālās saistības saskaņā ar konvenciju un laikus un pilnībā veikt sev noteiktās iemaksas. Padome mudina valstis, kas ir konvencijas puses un kam ir nokavēti maksājumi, bez turpmākas kavēšanās veikt savas iemaksas.
16. Padome uzsver, ka dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm un meitenēm ir svarīga Savienības horizontālā prioritāte, un uzsver, cik svarīgi ir iekļaut dzimumperspektīvu diskusijās BTIK ietvaros.
Būtu jāanalizē šo ieroču iespējamā dzimumspecifiskā ietekme. Pēc dzimuma sadalīti dati, kā arī zināšanas par dzimumperspektīvu var veicināt valstu, kas ir konvencijas puses, noturību un gatavību un uzlabot bioloģisko un ķīmisko ieroču konvencijās paredzētās palīdzības efektivitāti.
17. Turklāt, stingri atbalstot Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāra atbrūpošanās programmas 36. darbību, kurā galvenā uzmanība pievērsta pilnīgai un vienlīdzīgai sieviešu līdzdalībai lēmumu pieņemšanas procesos, Padome pilnībā atbalsta un veicina sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu līdzdalību atbrūpošanās ieroču neizplatīšanas un ieroču kontroles jomā un mudina sievietes piedalīties BTIK pārskatīšanas konferencē.

18. Padome atbalsta izglītošanu atbrūņošanās un ieroču neizplatīšanas jomā, kurā ES Ieroču neizplatīšanas konsorcijs – Eiropas neatkarīgu domnīcu tīkls – sniedz ieguldījumu ar dažādām darbībām. Saskaņā ar ES jaunatnes stratēģiju Padome arī mudina iesaistīt jauniešus debatēs par BTIK. Šajā sakarā Padome atgādina, ka 2019. gada 21. janvārī tā pieņēma lēmumu, ar ko nodrošina finansējumu, lai atbalstītu projektu, kura mērķis ir nodrošināt spēju veidošanas iespējas jauniem politikas veidotājiem, zinātniekiem un akadēmiķiem no globālajiem dienvidiem, kas darbojas ar BTIK saistītās jomās.
19. Padome uzsver, cik ļoti svarīgi ir nodrošināt pozitīvus un būtiskus BTIK devītās pārskatīšanas konferences rezultātus, pārskatot konvencijas un iepriekšējo saistību īstenošanu, kā arī apzinot jomas, kurās nākotnē būtu jācenšas gūt turpmāku progresu, un līdzekļus, ar kuriem to izdarīt. Padome uzsver, cik svarīgi ir panākt vienprātību par pasākumiem un lēmumiem, lai stiprinātu un operacionalizētu konvenciju. Padome nolemj aktīvi sniegt ieguldījumu BTIK devītajā pārskatīšanas konferencē, tostarp ar priekšlikumiem konkrētām, uz nākotni vērstām darbībām pārskatīšanas konferencei. Šajā nolūkā ES dalībvalstis ir sniegušas ieguldījumu pašreizējā pārskatīšanas cikla darba dokumentos. Eiropas Savienība un tās dalībvalstis pārskatīšanas konferencē īstenos aktīvu un konstruktīvu pieeju sarunām.
-